

Hulevesi- ja kosteikkokasvillisuus

<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/hulevesi-ja-kosteikkokasvillisuus/>

Hulevesiaihe on aina kuivatusjärjestelmä, jossa huleveden johtaminen suunnitellulla tavalla on tärkeintä. Hulevesikasvillisuus on osa järjestelmää, esimerkiksi puhdistavana, luonnon monimuotoisuutta lisäävänä, esteettisenä tekijänä tai näiden yhdistelmänä. Kasvillisuus haihduttaa vettä, parantaa juuristonsa avulla maaperän vedenimetyiskykyä ja sitoo erityisesti typpeä. Se hidastaa veden kulkua uomassa ja vähentää eroosiota sekä kosteuttaa ilmaa ja tasaa lämpötilaeroja. Hulevesiaiheet ja luontaiset kosteikot liittyvät toisiinsa muodostaen kaupunkirakenteen ns. siniverkoston. Luonnonmukaiset hulevesiaiheet tarjoavat ihmisen luomia elinympäristöjä kaupunkioloihin sopeutuneelle pienvesien ja kosteikkojen eliöstölle.

Käyttö

- Kasvillisuus on osa järjestelmää, esimerkiksi puhdistavana, luonnon monimuotoisuutta lisäävänä, esteettisenä tekijänä tai näiden yhdistelmänä.
- Otetaan huomioon luontainen sukkessio, jota voidaan ohjailla lajivalinnoilla ja hoidolla.
- Kunnossapidossa on tärkeää haitallisten vieraslajien ja aggressiivisesti leviävien lajien nopea poisto. Aggressiivisia lajeja ovat ainakin leveäosmankäämi (*Typha latifolia*), haarapalpakko (*Sparganium erectum*) ja järviruoko (*Phragmites australis*).
- Näkymien ylläpito vesiuomaan puuvartiskasvustoa rajoittamalla ja luiskien yläosia niittämällä parantaa viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Kasvillisuuden valinta

- Kasvit valitaan hulevesien hallintarakenteeseen sopivaksi ks. kortti Hulevesien hallintarakenteet.
- Kasvivalintaan vaikuttaa tieto eri kasvilajien vaikutuksesta huleveden imeytymiseen, haihtumiseen ja puhdistumiseen.
- Kasvit valitaan hulevesijärjestelmän perusteella: viivyttävä, imeyttävä, pidättävä, puhdistava, ohjaava.
- Hulevesirakenteen luonnonmukaisuuden aste vaikuttaa.
- Pääosin luonnonkasveja.
- Täydennetään koristekasveilla.
- Otetaan huomioon vieraslajiriskit.
- Luonnonmukaisten kohteiden annetaan pitkälti kasvittua itsekseen, ohjataan hoidon avulla.
- Otetaan huomioon rantojen ja pienvesien eläimistö suosimalla niiden hyvinvointia edistävää

kasvilajistoa.

- Tarvittaessa valitaan erityisesti vettä puhdistavia kasveja. Tietoa kasvilajien potentiaalista veden puhdistajana ja haihduttajana on kuitenkin saatavissa vain rajallisesti.
- Puista hulevesiaiheissa viihtyvät erityisesti lepät (*Alnus* spp.) ja monet pajulajit (*Salix* spp.)
- Sarat (*Carex* spp.) ja vihvilät (*Juncus* spp.) ovat hyviä ravinteiden ja haitta-aineiden sitoja
- Kun tarvitaan veden viivytystä, tehokasta ravinteiden sidontaa ja haihdutusta, laajoja tiheitä kasvustoja muodostavat lajit ovat hyviä, mutta pienissä hulevesikohteissa ne voivat tukkia rakenteet. Tällaisia ovat esim. korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*), mesiangervo (*Filipendula ulmaria*) ja ruokohelvi (*Phalaris arundinaceae*).
- Hulevesialueille sopivia perus- ja täydennyslajeja esitetään Helsingin kaupunkikasvioppaassa (Ruohovartisten kasvien peruslajisto).

Suositaan

- Luonnonkasveja kotimaisista lisäyslähdeistä.

Ei istuteta

- Leveäosmankäämi (*Typha latifolia*), järviruoko (*Phragmites australis*), haarapalpakko (*Sparganium erectum*), jättipoimulehti (*Alchemilla mollis*).
- Haitallisia vieraslajeja.

Suunnitelmassa määritettävä

- Hulevesirakenteen kunnossapidon tavoitteet.

Mitoitus

- Vesimäärän ja veden syvyyden vaihtelun perusteella.

Kuvat

Image not found or type unknown

Kesällä hulevesiä puhdistava kasvillisuus tuo vaihtelua myös talvimaisemaan.

Valokuva: Tuuli Ylikotila

Image not found or type unknown

Asuinalueen hulevesiaiheen kasvilajistossa voi olla luonnonkasveja ja koristekasveja. Kuva Viikinojalta.

Valokuva: Satu Tegel

Helsingin ohjeet ja linjaukset

- Helsingin kaupungin hulevesiohjelma. Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:3
- Helsingin kaupungin hulevesistrategia. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2008:9
- Helsingin vieraslajilinjaus –Tavoitteet ja toimenpiteet haitallisten vieraslajien torjumiseksi vuosina 2015 -2019. Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2016.
- Helsingin kaupunkikasviopas – Helsingin kasvisuunnittelun työkalupakki. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2010:12.
- Ylläpidon tuotekortit. 3400 Pienvesin ja hulevesien ylläpito. Helsingin kaupunki Rakennusvirasto 2013.

Lisätiedot ja -lähteet

- Rakennustieto Oy, RT-kortti Hulevesikasvillisuus - Tulossa
- Kuntaliitto 2012. Hulevesiopas.
- Viherympäristöliitto ry 2014. Viheralueiden hoito VHT'14 (toim. Aino-Kaisa Nuotio). 14391 Luonnonmukaiset hulevesirakenteet. s. 35-36.
- Rakennustieto Oy. InfraRYL 22250.1 Luonnonmukaisten suojausten materiaalit
- Rakennustieto Oy. InfraRYL 23370.1 Vesikasvi-istutusten materiaalit
- Juhanoja, Sirkka ja Tuhkanen, Eeva-Maria (toim.) 2019. Luonnonkasvit ja biohiili hulevesien hallinnassa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 44/2019.

Katso myös

[Kierrätysmaiden käyttö kasvualustoissa](#), [Dynaamiset istutukset](#), [Hulevesien hallintarakenteet](#), [Haitalliset vieraskasvit](#)

Hakusanat

[kasvillisuus](#), [luonnon monimuotoisuus](#), [vieraslajit](#), [kuivatus](#), [hulevesi](#), [hulevesikasvillisuus](#),

[kosteikkokasvillisuus](#)